

Bruselj, 28. november 2019
(OR. en)

14653/19

ENT 265
MI 826

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	28. november 2019
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13814/19 ENT 246 MI 772 + COR 1
Zadeva:	Krožno gospodarstvo v gradbeništvu - sklepi Sveta (sprejeti 28. novembra 2019)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o krožnem gospodarstvu v gradbeništvu, ki jih je Svet (konkurenčnost) sprejel na seji 28. novembra 2019.

Krožno gospodarstvo v gradbeništvu

Sklepi Sveta –

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB SKLICEVANJU NA:

sklepe Sveta o

– več krožnosti – prehodu na trajnostno družbo¹,

1. UGOTAVLJA, da se polovica zemeljskih surovin uporablja za gradnjo², da se v življenjskem ciklu stavb porabi 40 % končne energije³, da ogljik, ki ga vsebujejo gradbeni proizvodi, predstavlja od 10 do 20 % vsega ogljika, ki ga vsebujejo stavbe v EU⁴, in da gradbeni odpadki in odpadki iz rušenja objektov predstavljajo tretjino odpadkov, ki nastanejo v Uniji⁵, ter JE SEZNANJEN s tem, da narašča delež sive energije v povezavi z zmanjševanjem potreb po energiji v življenjskem ciklu stavb;
2. PRIZNAVA, da obstajajo velike možnosti za povečanje učinkovitosti virov in krožnosti proizvodnje, uporabe in ravnanja z izrabljenimi gradbenimi materiali in proizvodi;
3. POUDARJA, da je treba v skladu s Pariškim sporazumom⁶ preiti na podnebno nevtralno in bolj krožno gospodarstvo, kar zadeva pridobivanje in proizvodnjo gradbenih proizvodov ter njihovo trajnostno rabo v gradbeništvu;

¹ Dok. Sveta 12791/19.

² Herczeg, McKinnon, Milios in drugi (2014). Učinkovita raba virov v stavbnem sektorju. Končno poročilo za GD za okolje.

³ Cao, Dai in Liu (2016). „Building energy-consumption status worldwide and the state-of-the-art technologies for zero-energy buildings during the past decade“, Energy and Buildings 128: 198–213.

⁴ Material Economics, 2018, „Circular Economy – A Powerful Force for Climate Mitigation“.

⁵ Eurostat 2019. Statistika odpadkov. Na voljo na: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Waste_statistics#Total_waste_generation

⁶ Sporazum, podpisan leta 2016, v sklopu Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC), ki se ukvarja z blažitvijo učinkov emisij toplogrednih plinov, prilagajanjem podnebnim spremembam in financiranjem boja proti podnebnim

4. UGOTAVLJA, da obstoječe stavbe in infrastruktura tvorijo zalogo materialov, ki bi jo bilo treba izkoristiti;
5. POUDARJA, da se v Evropi največ energije porabi za stavbe, da se pri gradnji porabi ogromno materiala in ogljika ter da lahko vzdrževanje in obnova obstoječih stavb in infrastrukture ter nova krožna gradnja pomembno pripomorejo k prizadevanjem za podnebno nevtralen in zelen prehod;
6. PRIZNAVA, da lahko krožno gospodarstvo prispeva k ustvarjanju delovnih mest in gospodarstvu EU na splošno. Pri nadaljnjem prehodu na krožno gospodarstvo se lahko v naslednjih dveh desetletjih ustvari do 60 milijonov novih delovnih mest po vsem svetu⁷. V EU naj bi po ocenah to najbolj koristilo gradbenemu sektorju, pri čemer naj bi do leta 2030 pridobili 6,5 milijona novih delovnih mest⁸;
7. POUDARJA, da je pomembno pospeševati in financirati raziskovalne, razvojne in inovacijske ukrepe ter spodbujati trženje rezultatov raziskav, da bi razvili bolj trajnostne gradbene proizvode in materiale, vključno z recikliranimi materiali, s katerimi bi na primer lahko zmanjšali vpliv stavb na okolje v njihovem življenjskem ciklu, povečali možnost večkratne uporabe stavb, povečali energetske učinkovitost, zmanjšali emisije CO₂ ali absorbirali CO₂;
8. POZIVA Komisijo, naj pri reviziji Uredbe (EU) št. 305/2011 o gradbenih proizvodih olajša krožnost gradbenih proizvodov in v kar največji možni meri v (harmonizirane) tehnične specifikacije vključi ustrezne zahtevane bistvene značilnosti, da bi zagotovili, da takšni proizvodi izpolnjujejo vse veljavne zahteve iz uredbe o gradbenih proizvodih;

spremembam. Na voljo na spletnem naslovu:

https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf

⁷ Mednarodna organizacija dela, „A just transition to a sustainable future - Next steps for Europe“, ILO-Brussels, Bruselj, 2017.

⁸ G. Montt, J. Capaldo, M. Esposito, M. Harsdorff, N. Maitre in D. Samaan, „Employment and the role of workers and employers in a green economy“ v Greening with Jobs - World Employment and Social Outlook 2018, 2018.

9. POUDARJA glavne koristi osnovnih zahtev za gradbene objekte iz točke 7 za krožno gospodarstvo in potrebo, da se v točki 7 upoštevajo posebnosti tehničnih specifikacij, zasnovanih za okoljsko deklaracijo izdelka, ter SPODBUJA Komisijo, naj skupaj z državami članicami preuči že obstoječe standarde, zlasti standarda EN 15804 in EN 15978, da bi omogočili uporabo podatkov, predloženih za oceno okoljske učinkovitosti stavb;
10. POUDARJA, da je pomembno omogočiti zagotavljanje informacij o rezultatih v zvezi z značilnostmi, povezanimi z osnovnimi zahtevami za gradbene objekte iz točke 3 (Higiena, zdravje in okolje) in iz točke 7 (Trajnostna raba naravnih virov) Priloge I k Uredbi o gradbenih proizvodih, tudi za gradbene proizvode, za katere veljajo harmonizirani standardi za proizvode, ki ne vključujejo takšnih značilnosti;
11. POUDARJA, da je ponovna uporaba gradbenih proizvodov prostovoljna;
12. POUDARJA, da je pomembno poskrbeti za zdravstvene in varnostne vidike gradbenega proizvoda tudi pri njegovi ponovni uporabi ali proizvodnji iz recikliranega materiala, zlasti ob upoštevanju morebitne kontaminacije, zmanjšane trajnosti oziroma manjše trpežnosti recikliranega ali ponovno uporabljenega materiala ter možnosti, da se nekateri materiali, katerih uporaba ima določene higienske ali okoljske implikacije, ne reciklirajo;
13. POUDARJA potrebo po ozaveščanju z ukrepi za krepitev zaupanja javnosti v varnost in kakovost gradbenih proizvodov iz recikliranih materialov in ponovno uporabljenih gradbenih proizvodov ter z ukrepi za seznanjanje o možni uporabi teh proizvodov;
14. PRIZNAVA, da vseh vidikov, povezanih s ponovno uporabo in recikliranjem gradbenih proizvodov in materialov, ki jih ti vsebujejo, ni mogoče rešiti samo z morebitno revizijo uredbe o gradbenih proizvodih, ter POZIVA Komisijo, naj skupaj z državami članicami in deležniki oblikuje politiko za ponovno uporabo in recikliranje gradbenih proizvodov in materialov na podlagi ocene življenjskega cikla ter vanjo vključi trajnostne cilje;

15. POUDARJA pomen povezovanja načel kroženja, življenjskega cikla in modularnega načrtovanja v gradbeništvu, tako da države članice dodatno oblikujejo in spodbujajo uporabo orodij, kot so ravni⁹, merila za zelena javna naročila gradbenih del¹⁰ in protokol EU za ravnanje z gradbenimi odpadki in odpadki iz rušenja¹¹, kjer je to izvedljivo, ter poskrbijo za smernice za oceno odpadkov pred rušenjem in obnovo stavb;
16. SPODBUJA Komisijo, da skupaj z državami članicami preuči naslednje ukrepe:
- a) pojasnitev odnosa med uredbo o gradbenih proizvodih in drugo zakonodajo EU, na primer okvirno direktivo o odpadkih (2008/98/ES¹²), vključno z merili za prenehanje statusa odpadka v zvezi z gradbenimi proizvodi, ki jih je mogoče ponovno uporabiti, in materiali, predelanimi iz gradbenih odpadkov;
 - b) pojasnitev razmerja med zakonodajo EU, ki se nanaša na proizvode, na primer direktivo o okoljsko primerni zasnovi (2009/125/ES¹³) in uredbo o označevanju z energijskimi nalepkami (Uredba (EU) 2017/1369¹⁴), ter uredbo o gradbenih proizvodih, kar zadeva zahteve za deklaracije;
 - c) pojasnitev razmerja med okoljsko zakonodajo EU, na primer direktivo o pitni vodi (98/83/ES¹⁵), in uredbo o gradbenih proizvodih, da bi se izognili morebitnim protislovjem in težavam pri izvajanju;

⁹ Okvir Evropske komisije za prostovoljno poročanje v zvezi s trajnostjo stavb. Več informacij: <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

¹⁰ Merila Evropske komisije za zelena javna naročila v zvezi z zasnovo, gradnjo in upravljanjem pisarniških zgradb. Na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

¹¹ Predlog nezavezujočih smernic Evropske komisije za industrijo. Na voljo na spletnem naslovu: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en

¹² Kakor je bila nazadnje spremenjena.

¹³ Kakor je bila nazadnje spremenjena.

¹⁴ Kakor je bila nazadnje spremenjena.

¹⁵ Kakor je bila nazadnje spremenjena.

- d) pojasnitev načina za izboljšanje razmerja med zakonodajo o kemikalijah, na primer uredbo REACH (Uredba ES št. 1907/2006¹⁶), in uredbo o gradbenih proizvodih;
- e) doslednejša uporaba obstoječih opredelitev in terminologije v zvezi s „ponovno uporabo“ in „recikliranjem“ iz uredbe o gradbenih proizvodih in s tem povezanih standardov na eni strani ter uporaba opredelitev in terminologije v zvezi s „predelavo“ iz zakonodaje o odpadkih na drugi strani;
- f) možnosti za lažje izvajanje določb, ki se nanašajo na trg z visokokakovostnimi materiali najprej iz ponovne uporabe in nato iz recikliranja;
- g) možnosti za lažjo širšo uporabo modularnih gradbenih elementov in modularnih gradbenih proizvodov;
- h) pogoji za vzpostavitev in financiranje sistemov, kot so digitalne platforme za trženje recikliranih in ponovno uporabljenih proizvodov;
- i) digitalizacija kot orodje za omogočanje krožnega gospodarstva v gradbeništvu;
- j) pogoji, ki po potrebi spodbujajo ocenjevanje življenjskega cikla gradbenih proizvodov;
- k) ukrepi za omejevanje presežka gradbenih proizvodov in materialov; ti ukrepi lahko vključujejo spodbude za gospodarske subjekte, da vzamejo nazaj presežek;

¹⁶ Kakor je bila nazadnje spremenjena.

- l) določbe, ki spodbujajo dokumentiranje (na primer dnevnike o gradbenih delih, vključno z dokumenti o proizvodih ali materialih ali oceno pred rušenjem), da bi sestavili sezname o vseh proizvodih in materialih, uporabljenih pri gradnji, in s tem omogočili sledljivost snovi ali materialov ter izboljšali splošno znanje o sestavi gradbenega proizvoda in dela; takšno zbiranje podatkov je bistvenega pomena za razvoj digitalnih instrumentov, na primer za informacijsko modeliranje stavb¹⁷ ter za trajnostno dolgoročno upravljanje stavb in recikliranje;
 - m) določbe, ki spodbujajo druge možnosti tovarniškega nadzora proizvodnje nad ponovno uporabljenimi gradbenimi proizvodi, tudi ob upoštevanju načela „najprej pomisli na male“;
17. PRIZNAVA delo držav članic pri razvijanju pilotnih projektov in POZIVA Komisijo, naj preuči možnosti za razširitev učinkovitih projektov in njihovo izvedljivost glede na posebnosti različnih držav članic;
18. POZIVA države članice, naj si še naprej prizadevajo za razvoj in krepitev nacionalnih časovnih načrtov in strategij v zvezi s krožnim gospodarstvom v gradbeništvu, ob upoštevanju nacionalnih sistemov za ocenjevanje trajnostne gradnje ali sistemov za krožno gospodarstvo v gradbeništvu, kjer je to ustrezno, ali ustreznih tehničnih specifikacij na notranjem trgu Evropske unije, če obstajajo;
19. OPOZARJA na pomen načel boljšega pravnega urejanja kot pogoja za regulativno okolje, ki bo kos izzivom prihodnosti in bo temeljilo na dokazih. Zato POUDARJA ključno vlogo držav članic in deležnikov v pripravljalni fazi morebitne revizije uredbe o gradbenih proizvodih; SPODBUJA Komisijo, naj izboljša usklajenost evropske zakonodaje, ki se nanaša na proizvode.

¹⁷ Digitalni prikaz fizičnih, funkcionalnih in drugih značilnosti stavbe ali pozidanega okolja.